Ч. 273 Четвер 8 (20) грудня 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої" і в ц. к. Старостствах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Справи парляментарні і соймові.

(Конференция послів Барвіньского, Вахнянина і Соколовского з п. Міністром фінансів в справі підвисшеня платні професорам шкіл середних. — Дебата над законом о жандармериї і промова пос. Вахнянина. — Скликане соймів краєвих. — Прелімінар галицкого буджету краєвого на р. 1895.)

З Відня пишуть нам:

Нині (17 грудня) відбули посли Барвіньский, Вахнянин і Соколовский конференцию з міністром фінансів дром Пленером в справі підвисшеня плат професорам шкіл середних. Міністер заявив, що при теперішній провізоричній реґуляциї плат одержать учителї о 1000 зр. пенсиї 80 зр. додатку; учителї о 1200 зр. плати, т. є. посідаючі перший пятилітний додаток, одержать 100 зр., прочим не буде тепер плата підвисшена. На замітˌ що випадало би доконче дати кождому заступникови учительскому сталу річну запомогу з міліона на се призначеного, заявив др. Пленер, що ту пекучу справу возьме з міністром просьвіти під розвагу і буде старатись жаданю сему вдоволити, що до других урядників, то представляєсь річ так: Урядник з платою 600—800 зр. одержить в слїдуючім роцї (1895) додаток в сумі 60 зр.; урядник з платою 800—1000 (включно) 80 зр.; урядник з платою 1000—1300 зр. одержить додатку 100 зр. Міністер висказав при тім надію, що стала реґуляция плат всїх урядників, не виключаючи цїлого етату учительского, наступить найдальше по двох роках, як лиш правительство роздобуде фонди потрібні з монополю горівчаного. В приватній розмові обіцяв також міністер просьвіти перти на то, щоб суплєнтам дано вже тепер сталу запомогу річну в квоті 60 зр.

На понедїлковім вечірнім засїданю Палати послів ухвалено в другім і третім читаню новий закон о жандармериї. В дебатї над тим законом промавляв межи иншими і пос. Вахнянин та упімнув ся о то, щоб міністер краєвої оборони видав розпорядженє, аби жандарми, поставлені в Галичинї, знали язик руский та щоб не надуживали своєї власти, відкидаючи пашпорти для худоби писані по руски. Пос. Пацак поставив резолюцию, жадаючу, щоби жандармам видавано книжочки службові і щоби жандарми складали свої рапорти в краєвій мові. Против сеї резолюциї промавляв Міністер краєвої оборони, котрий зазначив, що в приписї, щоби жандарми складали справозданя в нїмецкій мові, не розходить ся о то, щоби тій мові надати якийсь привилей, але о то, щоби була одна мова службова, без котрої збройна сила була би неможлива.

Патентом цїсарским з дня 16 грудня скликані вже сойми краєві а то: сойми краєві Чех, Долїшної і Горїшної Австриї, Стириї, Моравиˌ Шлеска, Гориції і Ґрадиски на день 27 с. м.; сойми Галичини і Краіни на 28 с. м.; сойми Зальцбурґа, Каринтиї, Буковини і Тиролю на день 3 січня 1895; сойми Дальмациї, Істриї і Триесту на 10 січня а сойм Форальберґа на 14 січня 1895.

Галицкий Видїл краєвий ухвалив вже прелімінар буджету краєвого на 1895 р. до предложеня соймови. Мимо того, що в слїдуючім роцї має бути відповідно до установленого соймом пляну сплачена сума около півтора міліона зр. давних довгів краєвих, а на цїли продукцийні, як іменно на школи, комунікациї, реґуляциї рік, меліорациї рільні і на поліпшене санїтарних відносин має бути ужита сума більше як о 600.000 зр. висша, як в буджетї на сей (1894) рік, вносить Видїл краєвий обниженє краєвого додатку до податків о 4 кр. Успішний той вислїдок треба завдячувати доходам з краєвих оплат консумцийних від горячих напитків, котрі по відшибненю коштів адмінїстрациї мають принести чистого доходу 800.000 зр. Половина з тої суми піде на поліпшене буджету, а друга половина після ухвали соймової має послужити на обниженє краєвих додатків до податків. Один крейцар додатків до податків представляє около 100.000 зр. доходу.

Допись.

З Ясеня.

(Про порядки в селї Ясени коло Перегиньска).

Пишуть до вас наші ґазди ріжні дїла, то й ми напишемо, абисте надрукували і цїлому рускому народови розіслали — що у нас в Ясени не було порядку, аж тепер запровадив наш пан-отець Бїлецкий дуже красні порядки. Як то було давнїйше, то аж встид казати і шкода паперу на таку безлїч огидну. Але тепер, коли наші пан-отець дали ся упросити, щоби їх вибрати у нашу раду, то ми разом з купцями жидами і всею інтеліґенциею дали на нашого пан-отця 180 голосів, як один, а панотець помогли нам вибрати дуже а дуже честного пана війта, Павла Фльоку і взяли ся до дїла як Бог приказав: завели велику твере-

---

14)

З КРАЮ ФАРАОНІВ.

Культурно-етноґрафічні образки з нинїшного і стародавного Єгипту.

(Після: Г. Бруґша, Ґ. Рольфса, Т. Наймана і др.)

IV.

Феллахи, Копти і Бедуіни, їх звичаї і обичаї. — Ніль яко мірило часу. — Єгипетскі сьвятинї в службі звіздарскій. — Стародавні Єгиптияни, їх походженє, їх мова і віра. — Сфінкс. — Піраміди і їх значінє.

(Дальше.)

Жерелом всеї благодати для Єгипту єсть ріка Ніль. Ріка та, випливаючи із самої середини Африки, котить свої води вузкою долиною помеж двома пустинями на північ, а виливаючи що року в одній порі вкриває долину намулом і робить єї дуже урожайною. Так було в глубокій старинї, так єсть ще й нинї. Длятого то цїле житє стародавних Єгиптиян вязало ся з Нілем і ся ріка уважала ся у них сьвятою. Таке саме значінє має она ще й для теперішних жителів Єгипту, бо як тисячі лїт тому назад, так і нинї покладають Єгиптияни в сю ріку всю свою надію; як давнїйше, так і тепер чекають они нетерпеливо, коли вода в ній стане прибувати та який буде стан води, бо від сего зависить вся їх будучність. Тому то й не диво, що ще й нинї так само як в глубокій старинї повінь ріки уважає ся за найбільше сьвято народне, а днї, в котрих вода в Нїлю зачинає прибувати або опісля опадати, означають ся точно в египетскім календари. Ніль прибуває і опадає так правильно, що се з'явище мусїло конче вже в найдавнїйших часах звернути на себе увагу, а ріка ся була длятого і єсть ще до нинї мірилом часу.

На кілька днїв перед тим, коли сонце стає лїтом найвисше на небі, як звістно дня 21 червня після нового календаря, зачинає ріка прибувати. В Єгиптї єсть до нинї повірка, що в ту пору, в ночи дня 5 старого, або 17 нового стиля червня, спадає з неба капля води, від котрої ріка прибуває. Ніч ту називають длятого „ночию каплї". Треба ту ще й то додати, що хоч магометаньскі народи числять час після обігу місяця, то однакож в сїм случаю задержали християньско-коптийский календар, після котрого новий рік припадає на 10 вересня, а роки числять ся після сонця. Забобонні люди ставлять тої ночи тїсто на дахах, а коли оно добре скисне і здойме ся в гору, то ворожать з того, що й повінь буде велика і господар хати буде довго жити. Коли ж тїсто не рушить ся, то знак, що господаря жде близька смерть і що Ніль буде сего року малий. Тут треба додати, що теперішні Єгиптияни називають словом Ніль не ріку, але повінь, а саму ріку називають „морем" або „солодкою водою".

Дня 9 (21) червня стає сонце найвисше на небі і тогди починає ся горяча пора року. В ночи перед тим виписують забобонні люди молитви з корану і розвішують карточки з ними на трох стїнах хати, лиш борони Боже не на тій, в котрій двері; ті карточки то найліпший спосіб — на блощицї. День 19 червня (1 липня) призначений на мірене води в рицї. Урядова комисия іде на ріку і мірить глубокість води, а на другий день розходять ся по містї возьні і оголошують народови, що вже настала повінь. День 25 липня (6 серпня) зазначений в єгипетскім календари длятого, бо того дня сходить звізда Сириюс, котра вже в глубокій старинї мала велике значінє для означіня тої пори, коли настає повінь в рицї. В днях межи 25 липня (6 серпня) а 11 (23) серпня припадає сьвято „вінчаня Нїлю" а з ним і „прорізуване греблї", найбільше сьвято у теперішних Єгиптиян, котре обходить ся в Каірі з великою парадою, на котрім являє ся й сам кедив. На однім з берегів великого каналу, котрий перепливає місто, а котрий перед повенею відділяють від ріки греблею, сиплють із землї т. зв. „молоду", котру, скоро прорїжуть греблю, вода Нїлю забирає з собою і ніби то Ніль вінчає ся з нею. Єсть то звичай, котрий лишив ся ще по стародавних Єгиптиянах; „молода" представляє їх богиню Ізіс, а Ніль бога Озіріс, котрий повінчав ся з богинею.

зість, моральність, супокій і мир в громадї, послушеньство старшинї і працьовитість; гнївати ся не сьміє один на другого, бо пан-отець дає красний приклад з себе, а пан війт іде рука в руку з пан-отцем.

Тепер в Ясени як в небі. Зараз на першім засїданю ради ухвалено приймити писаря п. Радиковського, Русина, котрий у церков ходить, сьпіває і апостола читає, та всї письма по руски пише, бо так ухвалено, щоби той писар лиш по руски писав. Дальше ухвалено, щоби людий не здирати екзекуциями та карними післанцями; щоби карб знести; щоби за полонину Кепуту нарід не платив спашного; щоби заложити просьвітне товариство та завести громадську крамницю, а наші любі пан-отець, дай їм Боже здоровля, обіцяли дати на крамницю 100 зр. Коло долїшної церкви ухвалено заложити братську пасїку і вже, бачу, самі пан-отець дали 3 пнї пчіл на початок.

Дальше ухвалено, щоби хлопцї понизше 20 літ не курили люльки по дорозї анї на подвірю, анї межи хатами; а хоть би то були й ґазди, то не вільно їм курити, хиба в хатї або на поли. Шинки мають бути від девятої години позамикані, а в неділї і сьвята не вільно нікому їздити анї возом анї кіньми, анї волами, а всї мають бути в церкви на службі Божій і на вечірни. Тих, що сидять на віру, без шлюбу — а есть їх 40 пар — ухвалено палицею порозганяти; нехай жінка іде ід свому шлюбному чоловікови, а чоловік нехай вертає зараз ід своїй шлюбній жінцї. Всї дїти мусять ходити до школи і церкви. Наконець ухвалено, щоби кождого, котрий би тим ухвалам супротивляв ся, скаржити до ц. к. Староства.

Тоту так славну ухвалу записав писар руськими буквами і руською мовою у книгу ухвальну так красно, що ми всї, що уміємо письма, їдемо до канцеляриї і читаємо тоту ухвалу гей з церковної книжки, і не можемо начитати ся — одні читають, а другі слухають. А той наш пан писар веде навіть касові книги по руськи і всї реляциї до судів і старостів пише по руськи. Дай му Боже за тото здоровля, а нашому пан-отцеви многая літа!

А наш пан війт виконує тоту ухвалу у всїх пунктах і підписує письма по руськи, а хто тій ухвалї противить ся, того він зараз подає до ц. к. Староства. Він своєю повагою і великою моральностию та сьвятою тверезостию усмирив наших лихварів, а на кожду річ радить ся з пан-отцем і чей Бог дасть, що они оба наші великі добродії заведуть нашу громаду на пожаданий добрий конець. Ми всї їх слухаємо і так робимо, як они розказують, бо они зменшили шарварок, знесли карб, звалили Кепуту, і знищили всяку драчу та всьо добре нам здїлали, а хто не слухає, той буває в ц. к. Старостві караний строго за непослух. Наш п. війт есть дуже поважана особа, все говорить правду, моральний і тверезий, а мудрий за цїлу громаду. Та не лиш єму маємо дякувати за все добро, але й нашому пан-отцеви, бо Павло Фльока не хотїв бути нашим війтом; але цїла громада єго просила і пан-отець єго спонукали, щоби він був війтом. Але він що день хоче дякувати за війтівство, бо єго господарство упадає. Просимо вас, пане війте, війтуйте нам здорові та слухайте нашого пан-отця, а все буде гаразд!

Никола Николів, Юрко Гаврилів радні.

Перегляд полїтичний.

Палата послів ухвалила на вчерашнім засїданю закон о конкуренциї церковній, а відтак проєкт закона о ужитю галицкого банку краєвого до емісиї облїґаций зелїзничих. Пос. Чеч здавав справу іменем комісиї податкової о установленю комісий для ревізиї катастру податку ґрунтового. Міністер фінансів др. Плєнер заявив, що правительство хоче своїм предложенєм усунути в поодиноких краях лиш великі похибки в управильненю податку ґрунтового, передовсїм же відповісти бажаню населеня в справі зменшеня головної суми податку ґрунтового. Міністер заповів опуст податку ґрунтового і домового в роках 1896 і 1897 о 10, а пізнїйше о 5 процент, а від 1 сїчня 1896 р. також опуст податку домово-клясового о 10, а пізнїйше о 2 і пів процент. Дотичний закон ухвалено в третім читаню. — Під конець засїданя подав президент Палати до відомости, що поставлено інтерпеляцию, котрої публичне відчитанє неможливе; опорожнено отже ґалериї і на тайнім засїданю відчитано інтерпеляцию.

З нагоди своїх імянин надав цар вчера декотрим вел. князям і другим достойникам держави ордери і відзначеня. Варшавского ґен.-ґубернатора Гурка іменував цар головно за єго заслуги в российско-турецкій війнї фельдмаршалком, а заразом на єго просьбу з причини слабого здоровля дав єму димісию з єго урядів яко ґен.-ґубернатора Варшави і головнокомандуючого войсками у войсковім окрузї варшавскім.

Оголошенє документів Банка Романа, котрі мав в своїх руках політичний противник Кріспого, наробило в Італії величезного скандалу. Найгірше вийшов на тім Кріспі, бо показало ся, що в книгах банкових були позаписувані многі векслї Кріспого і єго жінки, без подання дня, коли они мають бути заплачені, а найбільше то впадає в очи, що єго жінка затягала довги в банку. Цїла ся справа, в котрій Кріспі грає сумну ролю, кидає погане сьвітло на відносини італїяньскі і після погляду людий обзнакомлених добре з цїлою справою представляє ще більший скандал, як був панамский у Франциї. Сей скандал став ся причиною, що італїяньский парлямент закрито.

Новинки.

Львів дня 19 грудня.

— **Именованя і перенесеня.** Староста Кароль Франц перенесений з Лиська до Вадович, а староста Іван Чежовский з Горлиць до Жовкви. Староста Адам Ґубата обняв управу староства в Горлицях, а секретар Намістництва Франц Шаловский в Лїську. Асистентом мтовим именований Кароль Сїнчак.

— **Почестне горожаньство** надала Рада міста Кракова Є. Е. Намістникови гр. Казим. Бадені.

— **Торжество імматрикуляциї** відбуло ся в львівскім університетї дня 17 с. м. Важне було оно сим, що перший раз появили ся на нім студенти виділу лїкарского. По відповідній промові Є. М. ректора Тадея Войціховского складали студенти свої приреченя. Студентів сего року на університетї дуже богато. На теольоґії їх сего року менче, ніж давнїйшими часами, натомість на правах їх вдвоє більше. Именно на теольоґію записало ся на перший рік 66 теольоґів, на ви-

---

В день сего торжества спалюють штучні огні, грає музика, відбувають ся танцї і всїлякі народні забави.

В день нашого Воздвижения Чест. Хреста, 14 (26) вересня доходить повінь до найбільшої висоти. Давнїйше, коли віра Христова була панующою в Єгиптї, замочував кождочасний патріярх деревлянний хрест в рiцї; тепер той звичай задержав ся ще лиш в коптийскій церкві. День 13 (25) вересня зазначений в календари яко той, в котрім вода в рiцї перестає прибувати. Єсть то сотий день від „ночи каплї“. Але за конець повени уважає ся аж 120 ий день або день 4 (16) жовтня, з котрим кінчать ся т. зв. нілеві днї. Отсей час становив отже у стародавних Єгиптиян подібно як і нинї окрему пору року. Стародавні Єгиптияни числили рік по 365 днїв і дїлили єго на 12 місяців по 30 днїв, а на кінци року додавали ще малий, тринайцятий місяць зложений з 5 днїв Чотири місяці або 120 днїв, становили у них пору року і так була пора повени, від котрої рік зачинав ся, відтак пора сїйби (в часї коли у нас зима), а наконець пора жнив або наше літо.

Так отже став ся Ніль мірилом часу і від него числить ся одна пора року. З сим пішло й цїле дальше численє. Треба знати, що у стародавних Єгиптиян починав ся рік разом з прибуванєм ріки і того дня, коли зачинала ріка прибувати, був у них новий рік. Із старих памятників єгипетских показало ся, що той новий рік припадав колись давно на день 20 липня після нашого численя; тепер же прибуванє ріки починає ся на кілька днів перед 21 червня. Стародавні Єгиптияни, бачите, так само як і ми ще до недавна не могли дати собі ради з календарем. Повінь ріки починала ся в ту пору, коли сонце стояло найвисше на небі. Щоби отже означити точно той час, коли настане повінь, мусїли они слїдити пильно за ходом сонця і числили час на сонїчні роки, але первістно рахували лиш 360 днїв в роцї а пізнїйше 365. Тимчасом, як знаємо, має рік 365 днїв і ще чверть дня. З тої четвертини дня робив ся по чотирох роках один день і через то новий рік все опізняв. Аж коли минуло 365 таких по кождім четвертім роцї днїв, значить ся, аж по 1460 роках, вертав знову новий рік на той сам день. Отже хиба аж по тім часї можна було точно означити, котрого дня ріка має прибувати.

Але як вже звістно, зачинає Ніль прибувати в ту пору, коли сонце стоїть найвисше на небі, або коли єсть найдовший день а найкоротша ніч. Єгипетскі сьвященики старали ся для того означувати точно той день і торжественно оголошувати єго народови та заповідати вилив ріки. До того обчислюваня служили їм їх сьвятинї, котрі мусїв їм нарід будувати великим коштом і довгими лїтами. Єгипетска сьвятиня виглядала в своїх фундаментах як нарисована тут понизше фіґура, в котрій чорні лінії означають стіни, а місця між тими

лініями, означені буквами *д* означають двері. Такі сьвятинї будовано на яких 5000 літ перед рождеством Христовим а декотрі з них були й на 400 метрів довгі та мали в собі тілько каміня, що можна би з него поставити дві або й три такі церкви, як церков сьв. Петра в Римі. Але що найцїкавійше і найважнїйше, то се, що ті сьвятинї були звернені своїми дверми завсїгди на всхід або на захід, і то як раз так, що коли сонце в найдовший день всходило або заходило, то сьвітило крізь двері до сьвятинї. В тім місци, де на фіґурі буква *с*, була сьвятая сьвятих; там не вільно було нікому заходити, лиш найвисшим сьвященослужителям і фараонам. В такій сьвятини збирали ся отже єгипетскі сьвященослужителї 6000 літ тому назад в пору, коли надходив найдовший день, і чекали, коли крізь всї двері, аж в самій глубинї сьвятинї, в сьвятая сьвятих, покаже ся їм образ всходячого сонця. Тогди відправляли они торжественне богослуженє і оповіщали народови, що їм появив ся бог сонця званий Ре або в декотрих сторонах Озіріс, та заповідали недалекий вилив ріки. Тим способом лиш они знали правдивий сонїчний час, бо нарід числив лиш після скорочених літ, а право означуваня того часу старали ся так кріпко собі зберігати, що кождий король, вступаючи на престол, мусїв складати їм присягу, що не змінить гірший народний календар на лїпший. Нарід мусїв їм в потї чола ставити ті сьвятинї, котрі служили їм замість наших теперішних люнет або дальновидів.

Коли приглянемо ся добре повисшому рисункови, то він мимоволї нагадає нам наші теперішні дальновиди. То місце, де в сьвятинї єсть сьвятая сьвятих, єсть та часть дальновида, котру прикладаємо до ока, там же де суть передні двері, єсть та часть єго, котру обертаємо до того предмету, на котрий дивимо ся. Навіть ті поперечні стіни, які були в єгипетских сьвятинях, мали своє значінє: они спиняли всяке сьвітло з боку так, що стоячі в сьвятая сьвятих сьвященослужителї могли дуже докладно видїти образ сонця. То спинював

дїл правничий 324, на лікарский 82, а на фільозофічний 25, отже разом 497. Всїх теольоґів загалом є 310, правників 984, медиків 82, фільозофів 144, разом 1450.

— **Бурмистром** міста Станїславова вибрано знов д-ра Шидловского, заступником д-ра Німчіна, першим асесором платним д-ра Копкольняка, другим асесором Герша Гальперна.

— **По бл. п. ґрафі Вікторі Баворовскім** остали ся таки документи: В касї в Мишковичах найшла комісия судова головне завіщане з 1859 р. і два додаткові з 1873 і 1881 року. З тих завіщань виходить, що ґр. Баворовский призначив цїлий свій маєток на заложене музею у Львові, бібліотеки в Тернополи і рільничої школи в Лошневі. До заложеня сих інституций мають взяти ся власти аж тоді, коли фондацийне майно буде виносити десять міліонів зр. Тоді має край призначити 5 міл. зр. на ті інституциї, а решту маєтку так довго процентувати, доки не буде 20 міліонів. З тою хвилею всї фондациї мають війти в житє. Куратором маєтку іменував покійник родину свого брата Вячеслава і Колтова. Покійник граф Віктор В. мав лишити чотири міліони маєтку. Ріжні чутки ходять про єго завіщане, а іменно про цїли, на котрі записав свій маєток.

— **Против піяньства.** Коло Рогатина в селї Жолчеві в недїлю д. 16 груд. заложило ся заходами о. Розлуцкого нове братцтво церковне, братцтво хлопцїв і дївчат. Всї члени братцтва присягали не пити острих напоїв. Приятель нашого письма, що нам о тім пише, дуже радує ся таким успіхом працї о. Розлуцкого і вірить, що се піднесе село Жолчів. Не дасть ся заперечити, що пропобідуване тверезости принесло нашим селянам великі користи. — Краєва рада шкільна Долїшної Австриї видала обіжник до окружних рад шкільних і до дирекций учительских семинарий, взиваючи їх, щоби поручили учителям вплпвати примірим і научуванєм на учеників і їх родичів для відвичаєня їх від пїяньства. Пїяньство у сїльских учителїв має бути остро каране.

— **Слимаки** мають таку силу, що потрафлять двигнути і тягнути тягар, 36 разів більший, як они самі. Один француский вчений пересьвідчив ся о тім в такий спосіб, що на ниточці привязав до слимака кусень зелїза що важив 250 ґрамів. Слимак важив лиш півосьма ґрама, а мимо того тягнув за собою зелїзо. Відтак сей учений казав слимакови двигати 265 ґрамів тягару і слимак таки не — завстидав ся, а ніс 36 разів більший тягар від себе. Коли б так чоловік, що важить півтора сотнара, мав відповідний тягар двигнути, то мусїв би двигнути 54 сотнари, а котрий чоловік таке потрафить?

— **Вовки** появили ся на границі Буковини під Мигаленами і зжерли купця Якова Бляєра з жінкою, котрі йшли на весїлє до недалекого села. На другий день з двох осіб найдено тілько останки костий, подерту одежу, перстенї, годинник з ланцухом і брошку.

— **З салї судової.** Йосель Горштайн, жид зі Смілова в Росиї, утїк до Галичини, покинувши свою жінку. Осів в Тернополи, оженив ся другий раз і став продумувати над способом, як легко жити. Найшов собі спільника Лейбу Бакалайника і разом з ним почав інтерес такий: їздив разом з ним по Галичинї і продавав нїби-то фальшиві банкноти за цїну о 25 до 30 прц. низшу, показував любителям легкого зарібку правдиві пятки, котрі подавав за фальшиві, платив ними при сьвідках на доказ, що гроші йдуть і робив „ґешефт". Купець фальшивих банкнотів вкладав гроші до коперти, Горнштайн печатав їх, а хоч все те діяло ся в очах купця, Горштайн забирав коперту з грішми, підставляв дуже зручно таку саму коперту з паперцями і казав: „Я прокурист великого кантору фальшивих банкнотів в Лондонї; інтерес готовий, на коперті ставлю свій знак, за годину або за дві зголосить ся ту касиєр нашого кантору, а ви дайте єму ту коперту". І сам забирав ся та, розуміє ся, не присилав нїякого касиєра. В такий спосіб Горштайн забрав Луцї Іванчинови з Росиї 1850 рублїв, Лейзорови Брехерови з Тернополя 540 зр. і Лейбі Волькенфльокови 3000 зр. Сими днями тернопільский суд судив промислового жидка. Він оповідав майже з утїхою і гордостию, як хитро обманював людий. Засудили єго на пять лїт тяжкої вязницї. За той час може навчить ся уважати своє ремесло тим, чим суд уважає єго, а то обманьством.

— **Шлях Тернопіль-Острів.** Намістництво оповіщує, що заряджена на жаданє ґенеральної дирекциї австрійских державних зелїзниць реамбуляцийна комісия разом з експропріяцийною розправою для будови части шляху Тернопіль-Острів всхідно-галицких льокальних зелїзниць Тернопіль-Копичинцї, відбуде ся в громадї Тернопіль дня 29 грудня перед полуднем, а в громадї Березовиця велика того-ж дня по полуднї. Виказн ґрунтів, які мають взяти ся під будову, будуть виложені разом з дотичними плянами в маґістратї міста Тернополя і в канцеляриях громади та двірского обшару в Березовици великій на 14 днїв до перегляду для публики. Заміти против намїреної експропріяциї можуть бути внесені в згаданих 14 днях в старостві в Тернополи або при комісиї на місци. Спізнені заміти не будуть увзглядненї.

— **Померли:** Тадей Лопушаньский, публїцист, урядник фондациї ґр. Скарбка в 55-ім р. житя. Занимав ся головно економічними справами краю. — О. Гїмназий Пігуляк, монах монастиря в Сучавици, проживши 75 лїт.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 19 грудня. З нагоди вчерашних імянин царя Николая відбув ся обід двірский в присутности Є. Вел. Цїсаря, Найдост. Архікнязїв Кароля Людвика і Райнера, російского амбасадора кн. Лабанова і других достойників. Підчас обіду підніс Є. Вел. Цїсар тоаст в здоровлє царя.

Прага 19 грудня. Послом на сойм з округа міского в Клятові, вибраний Молодочех Тавс.

Будапешт 19 грудня. Мінїстри Векерле і Люкач виїзджають нинї вечером на кілька днїв до Відня в справі наради з австрийскими мінїстрами фінансів і торговлї що-до удержавненя Полудневої зелїзницї.

Париж 19 грудня. Президентом Палати вибраний Бріссон 249 голосами против 213, котрі упали на Мелїна.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1894, після львівск. год.

Відходять до

	Поспішний		Особовий			
Кракова	3 00	10·46	5·26	11·11	7·31	—
Підволочиск	6·44	3 20	10·16	11·11	—	—
Підвол. Підзам.	6·58	3·32	10·40	11·33	—	—
Черновець	6·51		10·51	3·31	11·06	—
Стрия	—	—	10·26	7·21	3.41	7·46
Белзця	—		9·56	7·21	—	—

Приходять з

Кракова	3 08	6·01	6·46	9·36	9·36	—
Підволочиск	2·48	10·06	6·21	9·46	—	—
Підвол. Підзам.	2·34	9·49	9·21	5·55	—	—
Черновець	10 16	—	7·11	8.13	1·03	2·38
Стрия	—	—	9·23	9·10	12·46	—
Белзця	—	—	8·24	5·21	—	—

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. ранє.

В інформацийнім бюрі ц. к. австр. зелїзниц-державних у Львові ул. Третого Мая ч. 3. (Готель Імперіяль) продає ся білети полосові і окружні, пляни їзди і тариф у форматї кишеневім і дає ся інформациї в справах тарифових і перевозових. У тім бюрі, а також у такім самім бюрі у Відни (I. Johannengasse 29) уділяє ся устних або письменних пояснень в справах служби на ц. к. австр. зелїзницях державних. О скілько підручники зі. зваляють, можна також засягнути інформаций що до решти австро-угорских і заграничних зелїзниць.

Час подаємо після годинника львівского він різнить ся о 35 мінут від середно-европейского (зелїзничого): коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 год. і 35 мін.

За редакцию відповідає Адам Кроховецкий.

сьвітла з боку мало ще иншу цїль. Звістно, що Єгиптияни слїдили не лиш за ходом сонця, але також і за ходом всїляких звізд. Найбільшу їх увагу звернула була на себе звізда Сиріюс, звана у них Сотіс і присьвячена богини Ізіс. Був час, коли та звізда всходила рівночасно з сонцем на сам египетский новий рік, дня 20 липня. З того пішла була повірка, що та звізда єсть причиною повени та виливу ріки і від того часу слїдили Єгиптияни дуже пильно за нею. В одній дуже старій єгипетскій рукописи (папірус) єсть згадка, що та звізда появила ся раз була рівночасно зі всходом сонця девятого року і девятого дня, а одинайцятого місяця за пановання короля Аменофиса 1. Було то отже на сам новий рік, після нашого численя 20 липня, а новійші обчисленя показали, що то мусїло конче бути в 1537 р. перед рождеством Христовим. Видко з того, що Єгиптияни пильно слїдили за тою звіздою, а щоби яку небудь звізду побачити на небі при всходячім сонци, то треба на ню дивити ся із зовсім темного місця, такого, щоби з боку не приходило нїяке сьвітло, лиш ішло простісеньке сьвітло звізди. До того служили як-раз египетскі сьвятинї з тими поперечними мурами, котрі так само, як подібні поперечки (диафраґми) в дальновидах, спиняли сьвітло з боку. Крім того мали ті сьвятинї з боку коло передних дверий дві високі вежі або т. зв. пільони, а перед ними стояли ще довгим рядом по обох боках улиці, що вели до сьвятинї, сфінкси, т. є. величезні льви з людскими головами, витесані з каменя на високих підставах.

Але звістно, що звізди не всходять і не заходять завсїгди точно в однїй сторонї неба і длятого ті недвижимі єгипетскі дальновиди або сьвятинї не могли завсїгди бути придатні до звіздарскої служби. Коли місце всходу якої звізди пересунуло ся трохи на небі, то она не могла вже при всході заглядати до сьвятинї. В таким случаю не оставалось нїчого, як хиба або ставити нову сьвятиню, або в старій пересувати всї двері трохи набік; інструмент попсував ся і треба було ладити новий, або старий направляти. Єгиптияни так і робили. Єсть богато ще нинї розвалин з таких сьвятинь, котрі своїми дверми звернені були на північ, а не на всхід або захід; єсть се доказ, що они служили до слїдженя за ходом звізд а не сонця. В декотрих із тих сьвятинь суть вже всї двері аж до сьвятая сьвятих пороблені косо через цїлу сьвятиню. Коло Медінет Абу єсть одна сьвятиня, в котрій всї двері стоять проти себе в простій лінїї, а до неї єсть прибудована друга, в котрій вже двері стоять в косій лінїї. Старий дальновид, бачите, був вже нездалий, а египетскі сьвященики доробили собі до него новий, догіднїйший, відповідаючий зовсім зміненому становиску звізди. Були знов такі сьвятинї, з котрих одна була як-раз о стілько звернена на всхід, о скілько друга на захід. Такі сьвятинї служили до слїдженя за всходом і заходом одної і тої самої звізди. Із сего видимо наглядно, що підчас коли простий нарід в Єгиптї молив ся в своїх сьвятинях до богів і приносив їм жертву, то они служили египетским сьвященикам до слїдженя за ходом сонця і звізд, значить ся, робили службу звіздарску. Не диво отже, що звіздарство в Єгиптї розвинуло ся було дуже високо, а опісля стало ся основою для сеї науки в наших часах.

(Дальше буде)

ІНСЕРАТИ.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.